

ISO 26000

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

ISO 26000 pregled projekta

ISO - Međunarodna organizacija za standardizaciju

Članstvo ISO-a čine 163* nacionalna tijela za standardizaciju iz velikih i malih zemalja, industrijalizovanih, zemalja u razvoju i u tranziciji, u svim regijama u svijetu. ISO portfolio od preko 18400* standarda osigurava poslovanju, državnoj upravi i društvu praktične alate za sve tri dimenzije održivog razvoja: ekonomsku, ekološku i socijalnu.

ISO standardi daju pozitivan doprinos svijetu u kome živimo. Oni olakšavaju trgovinu, šire znanje i inovativni napredak u tehnologiji i dijele prakse dobrog upravljanja i ocjenjivanja usklađenosti.

ISO standardi pružaju rješenja i ostvaruju korist za gotovo sve sektore aktivnosti, uključujući i poljoprivredu, građevinu, mašinstvo, proizvodnju, distribuciju, transport, medicinska sredstva, informacijske i komunikacijske tehnologije, životnu sredinu, energiju, upravljanje kvalitetom, ocjenjivanje usklađenosti i usluge.

ISO izrađuje samo one standarde za koje postoji jasan tržišni zahtjev. Rad obavljaju eksperti u područjima koja direktno proizilaze iz industrijskih, tehničkih i poslovnih sektora koji su prepoznali potrebu za standardom i koji su potom stavili standard u upotrebu. Ovim ekspertima mogu se pridružiti i drugi s odgovarajućim znanjem, kao što su predstavnici vladinih agencija, ispitnih laboratorija, udruženja potrošača i akademske zajednice, kao i međunarodne vladine i nevladine organizacije.

ISO međunarodni standard predstavlja globalni konsenzus o najnovijem dostignuću u području tog standarda.

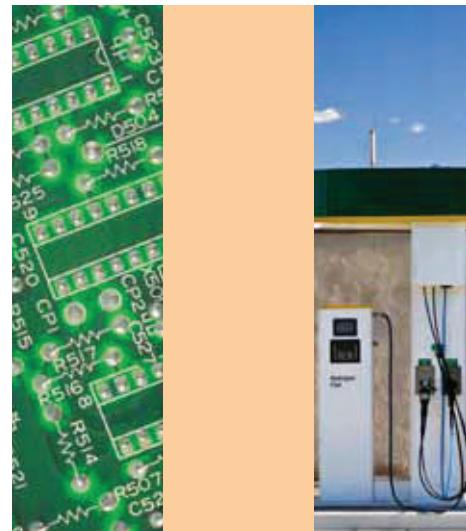
* Na kraju septembra 2010.

Međunarodni standard ISO 26000, *Upustvo o društvenoj odgovornosti*, pruža harmonizovano, svjetski relevantno uputstvo za organizacije svih vrsta iz privatnog i javnog sektora na osnovu međunarodnog konsenzusa postignutog među predstavnicima eksperata glavnih interesnih grupa i na taj način potiče implementaciju najbolje prakse u području društvene odgovornosti širom svijeta.

ISO 26000 i dodaje vrijednost postojećem radu na društvenoj odgovornosti (Social Responsibility - SR) i proširuje razumijevanje i implementaciju društvene odgovornosti putem:

- postizanja međunarodnog konsenzusa o tome šta društvena odgovornost znači i pitanja u vezi s njom kojima se organizacije moraju baviti;
- pružanja uputstva u prevođenju principa u efikasne akcije;
- redefinisanja najboljih praksi koje su se već razvile i širenja informacija na globalnom nivou za dobro međunarodne zajednice.

Šta je ISO 26000?

ISO 26000 je ISO međunarodni standard koji daje uputstvo o društvenoj odgovornosti. Namijenjen je organizacijama svih vrsta i u javnom i privatnom sektoru, u razvijenim i zemljama u razvoju, kao i u ekonomijama u tranziciji. On će im pomoći u nastojanjima da djeluju na društveno odgovoran način, što društvo sve više zahtijeva.

ISO 26000 sadrži dobrovoljno uputstvo, ne zahtjeve, te stoga se neće koristiti kao standard za sertifikaciju kao što su ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004.

Društvena odgovornost: 7 ključnih tema

Zašto je ISO 26000 važan?

Održivo poslovanje za organizacije znači ne samo pružanje proizvoda i usluga koje zadovoljavaju kupca i to bez ugrožavanja životne sredine, već i djelovanje na društveno odgovoran način.

Pritisak da se to postigne dolazi od kupaca, potrošača, državne uprave, udruženja i javnosti u cijelini. U isto vrijeme lideri organizacija prepoznaju da trajan uspjeh mora biti izgrađen na vjerodostojnim poslovnim praksama i na prevenciji aktivnosti kao što su lažno računovodstvo i eksploracija rada.

S jedne strane, postoje brojne deklaracije na visokom nivou o principu vezanom za društvenu odgovornost, a s druge strane, postoji mnogo pojedinačnih programa i inicijativa u vezi s društvenom odgovornošću. Izazov je kako primjeniti principe u praksi i kako efektivno i efikasno implementirati društvenu odgovornost kada čak i shvatanje o tome šta „društvena odgovornost“ znači može varirati od jednog do drugog programa. Osim toga, prethodne inicijative bile su skлоне da se fokusiraju na „korporativnu društvenu odgovornost“, dok će ISO 26000 osigurati uputstvo o društvenoj odgovornosti ne samo za poslovne organizacije, već i za organizacije svih vrsta iz javnog sektora.

ISO ekspertiza se ogleda u izradi harmonizovanih međunarodnih sporazuma na osnovu dvostrukog nivoa konsenzusa - među glavnim kategorijama zainteresovanih strana i među zemljama članicama (ISO je mreža nacionalnih standardizacijskih tijela koju sačinjavaju 163 zemlje).

ISO 26000 sažima svjetski relevantno razumijevanje onoga šta je društvena odgovornost i šta organizacije trebaju učiniti da djeluju na društveno odgovoran način.

Kako će ISO 26000 pomoći organizacijama?

ISO 26000 će pomoći svim vrstama organizacija, bez obzira na njihovu veličinu, aktivnost ili lokaciju, da djeluju na društveno odgovoran način, pružajući im uputstvo o:

- konceptima, terminima i definicijama vezanim za društvenu odgovornost;
- pozadini, trendovima i karakteristikama društvene odgovornosti;
- principima i praksama koje se odnose na društvenu odgovornost;
- ključnim temama i pitanjima društvene odgovornosti;
- integrисању, implementaciji i promovisanju društveno odgovornog ponašanja u cijeloj organizaciji i kroz politike i prakse, u okviru njene sfere uticaja;
- identifikovanju i uključivanju zainteresovanih strana;
- informisanju o obavezama, performansama i ostalim informacijama vezanim za društvenu odgovornost.

Šta sadrži ISO 26000?

Sadržaj ISO 26000 je strukturiran na slijedeći način:

Predgovor

Uvod

1 Područje rada

2 Termini i definicije

3 Razumijevanje društvene odgovornosti

4 Principi društvene odgovornosti

5 Prepoznavanje društvene odgovornosti i uključivanje zainteresovanih strana

6 Uputstvo o ključnim temama društvene odgovornosti

7 Uputstvo za integrisanje društvene odgovornosti u cijelu organizaciju

Dodatak A - Primjeri dobrovoljnih inicijativa i alata za društvenu odgovornost

Dodatak B - Skraćeni termini

Bibliografija

Uputstvo dato u ovim dijelovima treba da bude jasno i razumljivo, čak i laicima, kao i objektivno i primjenljivo u svim vrstama organizacija, uključujući velike kompanije i mala i srednja preduzeća, javnu upravu i vladine organizacije.

Kako se ISO 26000 uklapa u postojeću poslovnu praksu?

Uputstvo u ISO 26000 oslikava najbolju praksu razvijenu putem postojećih inicijativa u vezi s društvenom odgovornošću iz javnog i privatnog sektora. Ono prati i dopunjuje relevantne deklaracije i konvencije Ujedinjenih nacija i organizacija u njenom sastavu, pogotovo Međunarodne organizacije rada (International Labour Organization - ILO), s kojom je ISO uspostavio Memorandum o razumijevanju (Memorandum of Understanding - MoU) kako bi se osigurala dosljednost s ILO standardima vezanim za rad. ISO je takođe potpisao sporazume o razumijevanju s Kancelarijom Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija (United Nation Global Compact Office - UNGCO) i Organizacijom za ekonomsku saradnju i razvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD) kako bi se poboljšala saradnja na izradi ISO 26000.

Kako je došlo do inicijative za standard ISO 26000?

Potrebu da ISO radi na standardu za društvenu odgovornost prvi put je prepoznao ISO/COPOLCO, Komitet za politiku potrošača, 2001. godine. Međunarodna ISO Ad hoc grupa za društvenu odgovornost u kojoj je učestvovalo mnogo zainteresovanih strana, a koju je osnovao ISO-ov tehnički upravni odbor (Technical Management Board - TMB), završila je 2003. godine opširni pregled inicijativa i pitanja vezanih za društvenu odgovornost u svijetu.

Godine 2004. ISO je održao međunarodnu konferenciju velikog broja zainteresovanih strana o tome da li bi ili ne bi trebalo započeti rad na društvenoj odgovornosti. Pozitivna preporuka ove konferencije je krajem 2004. dovela do osnivanja ISO-ove Radne grupe za društvenu odgovornost (ISO Working Group on Social Responsibility - ISO/WG SR) za izradu budućeg standarda ISO 26000.

Šta će ISO 26000 postići?

ISO 26000 će integrisati međunarodnu ekspertizu o društvenoj odgovornosti - šta ona znači, koja pitanja organizacija mora rješiti kako bi mogla djelovati na društveno odgovoran način i koja je najbolja praksa u implementaciji društvene odgovornosti. ISO 26000 će biti snažan alat koji će pomoći organizacijama da pređu s dobrih namjera na dobre postupke.

Ko je izradio ISO 26000?

U smislu zastupljenosti zainteresovanih strana, članstvo u ISO-ovoj Radnoj grupi za društvenu odgovornost bilo je najveće i najšire u odnosu na bilo koju pojedinačnu grupu formiranu radi izrade ISO standarda.

Zastupljeno je bilo šest glavnih interesnih grupa: industrija, državna uprava, radnici, potrošači, nevladine organizacije, usluge, podrška, istraživanje i druge, a vodilo se računa i o regionalnoj zastupljenosti i polnoj izbalansiranosti učesnika.

Pod zajedničkim vođstvom ISO-ovih članica iz Brazila (ABNT) i Švedske (SIS), sastavljena je radna grupa od eksperata iz ISO-ovih članica (nacionalna standardizacijska tijela) i organizacija sa statusom saradničkog članstva (udruženja koja predstavljaju poslovanje, potrošače ili radnike, te međuvladinih ili nevladinih organizacija). Članstvo je bilo ograničeno na najviše šest eksperata po nacionalnom standardizacijskom tijelu i po dva posmatrača iz tih organizacija.

U julu 2010. ISO-ova Radna grupa za društvenu odgovornost je imala 450 eksperata i 210 posmatrača iz 99 zemalja članica ISO-a i 42 organizacije sa statusom saradničkog članstva.

Države učesnice

ISO-ova nacionalna standardizacijska tijela iz slijedeće 83 države (akronimi nacionalnih standardizacijskih tijela dati su u zagradama), imenovali su eksperte za učešće:

Argentina (IRAM)	Danska (DS)	Kuvajt (KOWSMD)	S. Arabija (SASO)
Jermenija (SARM)	Ekvador (INEN)	Liban (LIBNOR)	Srbija (ISS)
Australija (SA)	Egipat (EOS)	Libija (LNCSM)	Singapur (SPRING SG)
Austrija (ON)	Fidži (FTSQCO)	Luksemburg	Južna Afrika (SABS)
Bahrein (BSMD)	Finska (SFS)	(ILNAS)	Španija (AENOR)
Bangladeš (BSTI)	Francuska (AFNOR)	Malezija (DSM)	Šri Lanka (SLSI)
Barbados (BNSI)	Njemačka (DIN)	Mauricijus (MSB)	Švedska (SIS)
Bjelorusija (BELST)	Gana (GSB)	Meksiko (DGN)	Švajcarska (SNV)
Belgija (NBN)	Grčka (ELOT)	Mongolija (MASM)	Sirija (SASMO)
Brazil (ABNT)	Indija (BIS)	Maroko (SNIMA)	Tanzanija (TBS)
Bugarska (BDS)	Indonezija (BSN)	Holandija (NEN)	Tajland (TISI)
Kanada (SCC)	Iran (ISIRI)	Nigerija (SON)	Trinidad i Tobago
Kamerun (CDNQ)	Irska (NSAI)	Norveška (SN)	(TTBS)
Čile (INN)	Izrael (SII)	Oman (DGSM)	Tunis (INNORPI)
Kina (SAC)	Italija (UNI)	Panama (COPANIT)	Turska (TSE)
Kolumbija (ICONTEC)	Jamajka (JBS)	Peru (INDECOP)	Ukrajina (DSSU)
Obala Slonovače (CODINORM)	Japan (JISC)	Filipini (BPS)	Ujedinjeni Arapski
Hrvatska (HZN)	Jordan (JISM)	Poljska (PKN)	Emirati (ESMA)
Češka (CNI)	Kazahstan	Portugal (IPQ)	Velika Britanija (BSI)
Kostarika (INTECO)	(KAZMEMST)	Katar (QS)	Urugvaj (UNIT)
Kuba (NC)	Kenija (KEBS)	Rusija (GOST R)	SAD (ANSI)
	Republika Koreja (KATS)	Sveta Lucija (SLBS)	Vijetnam (TCVN)

Zemlje posmatrači

ISO-ove članice iz sljedećih 16 zemalja (akronimi nacionalnih standardizacijskih tijela dati su u zagradama) posmatrale su rad ISO/WG SR

Azerbejdžan (AZSTAND)

Rumunija (ASRO)

Kipar (CYS)

Litvanija (LST)

Novi Zeland (SNZ)

Senegal (ASN)

Slovačka (SUTN)

Gvatemala (COGUANOR)

Estonija (EVS)

Bolivija (IBNORCA)

Hong Kong, Kina (ITCHKSAR)

Latvija (LVS)

Malavi (MBS)

Palestina (PSI)

Zimbabve (SAZ)

Uganda (UNBS)

Organizacije sa statusom saradničkog članstva

Slijedeće 42 organizacije imale su status saradničkog članstva s ISO/WG SR i imenovale su eksperte da učestvuju u njenom radu

AccountAbility	ICC (International Chamber of Commerce)	NORMAPME (European Office of Crafts, Trades and Small and Medium-sized Enterprises for Standardisation)
AICC (African Institute of Corporate Citizenship)	ICMM (International Council of Mining and Metals)	OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development)
AIHA (American Industrial Hygiene Association)	IEPF (Institute for Energy and Environment of the French speaking countries)	OGP (International Association of Oil and Gas Producers)
BIAC (The Business and Industry Advisory Committee to the OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development)	IFAN (International Federation of Standards Users)	Red Puentes
CI (Consumers International)	IIED (International Institute for Environmental and Development)	SAI (Social Accountability International)
EBEN (European Business Ethics Network)	IISD (International Institute for Sustainable Development)	Transparency International
EC (European Commission)	ILO (International Labour Organization)	UNEP (United Nations Environment Programme)
ECOLOGIA (Ecologists Linked for Organizing Grassroots Initiatives and Action)	INLAC (Latin-American Institute for Quality Assurance)	UNSD (United Nations Division for Sustainable Development)
EFQM	Interamerican CSR Network	UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development)
EIRIS Foundation EIRIS (Ethical Investment Research Services) Ltd.	IOE (International Organization of Employers)	UN Global Compact
FIABCI (International Real Estate Federation)	IPIECA (International Petroleum Industry Environmental Conservation Association)	UNIDO (United Nations Industrial Development Organization)
Forum Empresa/Ethos Institute	ISEAL Alliance (International Social and Environmental Accreditation and Labelling)	WBCSD (World Business Council on Sustainable Development)
FLA (Fair Labor Association)	ITUC (International Trade Union Confederation)	WHO (World Health Organization)
GRI (Global Reporting Initiative)		WSBI (World Savings Banks Institute)/ESBG (European Savings Banks Group)
IABC (International Association of Business Communicators)		

ISO-ove unutrašnje veze

Slijedeći tehnički komiteti (Technical Committees - TCs) za izradu ISO standarda su imali status unutrašnje veze s ISO/WG SR:

ISO/TC 159, Ergonomics

ISO/TC 173, Assistive products for persons with disability

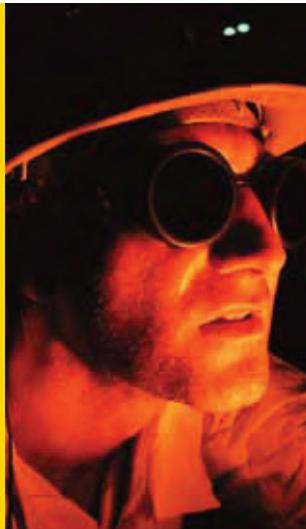
ISO/TC 176, Quality management and quality assurance

ISO/TC 207, Environmental management

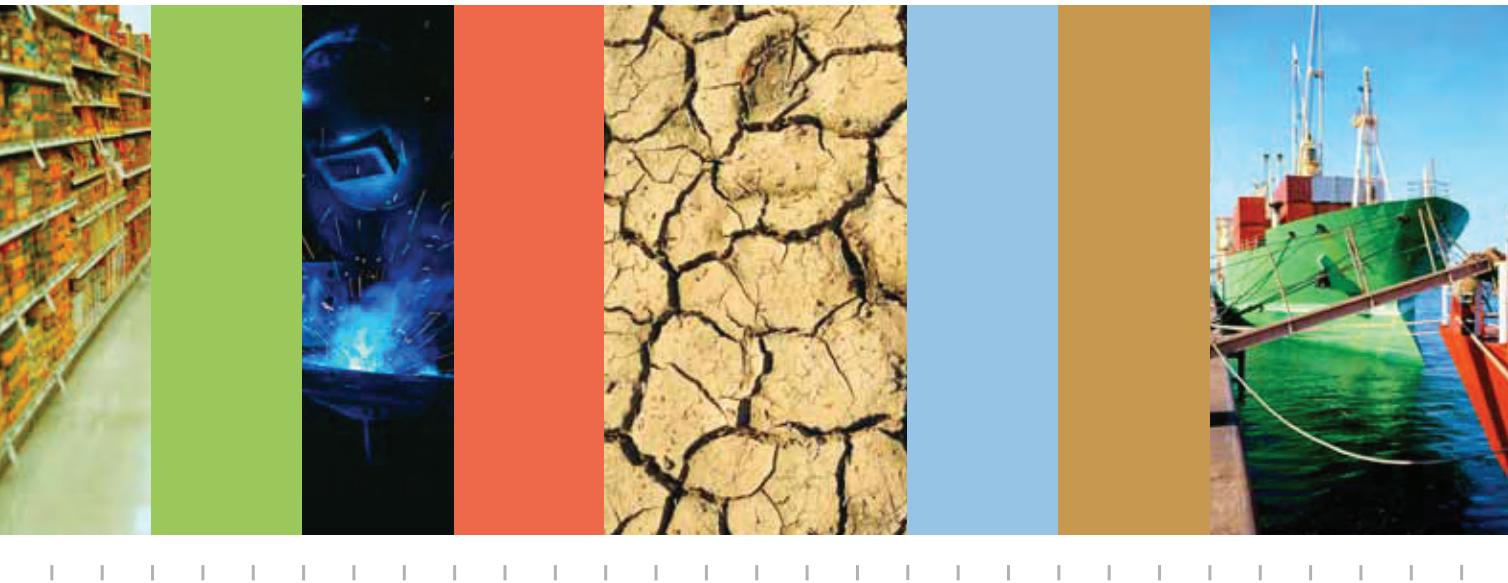
Resursi

- ISO-ova tijela nacionalnih članica, koja su navedena s potpunim kontakt informacijama na ISO-ovoj web stranici: www.iso.org/isomembers
- Prateća brošura, *Otkrivajući ISO 26000*, koja se može dobiti od nacionalnih članica ISO-a i Centralnog sekretarijata ISO-a na: sales@iso.org
- ISO-ova web stranica www.iso.org. Pogledajte početnu stranicu i kliknite na dio „Management and leadership standards“. Ovoj brošuri i brošuri *Otkrivanje ISO 26000* može se pristupiti besplatno kao HTML i PDF fajlu u ovom dijelu na www.iso.org/sr
- ISO *Fokus+* magazin www.iso.org/isofocus+

ISO 26000
DRUSTVENA ODGOVORNOST

International Organization
for Standardization

ISO Central Secretariat
1, chemin de la Voie-Creuse
Case postale 56
CH - 1211 Genève 20
Switzerland
www.iso.org

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine

Vojvode Radomira Putnika 34
71123 Istočno Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel. +387 57 31 05 80
fax. +387 57 31 05 75
www.bas.gov.ba

© ISO, 2010
All rights reserved

ISBN 978-92-67-10537-6